

T V I R T I N U:

LIETUVOS TSR PROKURORAS

II klasės valstybinis justicijos patarėjas

V. Galinaitis
/V.GALINAITIS/

1968 m. vasario mėn. 26 d.

Kaltinamųjų Zigmo URNIEŽIAUS, Kazio sūnaus dėl nusikaltimų, numatytų Lietuvos TSR BK 62 str. I d., taikant Lietuvos TSR BK 18 str., 64 str. I d. ir Veronikos KIUDIENES, Juozo dukters dėl nusikaltimų, numatytų Lietuvos TSR BK 62 str. I d., taikant Lietuvos TSR BK 18 str., ir 64 str. I d., taikant Lietuvos TSR BK 18 str., baudžiamosios bylos Nr.241

K A L T I N A M O J I I Š V A D A

Išlaisvinus Lietuvos TSR iš fašistinės okupacijos, Lietuvos TSR Šilalės rajono teritorijoje pradėjo veikti va-deivų Paulavičiaus, slapyvardžiu "Rambynas", Petro Balčiūno, slapyvardžiu "Pušis", ir Mečio Bačkausko, slapyvardžiu "Kant-tas", ginkluotos antitarybinės gaujos. Minėtų ginkluotų anti-tarybinių gaujų dalyviai, siekdami tikslą nuversti Tarybų valdžią Lietuvoje ir atkurti joje buržuazinę santvarką, akty-viai kovojo prieš tarybinę santvarką: vykdė teroristinius aktus prieš valdžios atstovus ir tarybinius aktyvistus. Plėš-davo kolūkius ir vietinius gyventojus.

1967 metų kovo mėnesį Veronika KIUDIENE, Juozo dukterė, Bronislava IVANAUSKAITĖ, Tado dukterė ir Albinas Varnagiris, Jono sūnus pasiaiškinimuose nurodė, kad 1951 metų sausio

mėnesį Lietuvos TSR Šilalės rajone Sauslaukio kaime Veronikos Kiudienės bute buvo nušautas buvęs Pajūrelio apylinkės pirmininkas Kazys Dilertas, Kazio sūnus.

1967 m. gegužės mėn. 10 d. Valstybės Saugumo Komiteto prie Lietuvos TSR Ministrų Tarybos Tardymo skyrius iškėlė baudžiamąją bylą pagal teroristinio akto įvykdymo prieš buvusį Pajūrelio apylinkės Tarybos pirmininką Kazi Dilertą, Kazio sūnų faktą.

1967 m. liepos mėn. 18 d. buvo suimtas Zigmas URNIEŽIUS, Kazio sūnus. Tų pačių metų spalio 28 dieną suimta Veronika KIUDIENĖ, Juozo duktė ir patraukti šioje byloje baudžiamojon atsakomybėn.

Parengtinio tardymo metu byloje nustatyta:

Zigmas URNIEŽIUS, Kazio sūnus nuo 1948 metų lapkričio mėnesio buvo aktyvus ginkluotos antitarybinės gaujos vadeivų Paulavičiaus, slapyvardžiu "Rambynas", Mečio Bačkausko, slapyvardžiu "Kantas", ir Petro Balčiūno, slapyvardžiu "Pušis" bendrininku. Turėjo "Galiūno" slapyvardį.

B. I tomas 34-35, 37-40, 42, 77, 109 l.

B. II tomas 11, 17-18, 20-26, 43-44, 110-111, 195-196 l.

Iki 1952 metų pabaigos ginkluotų antitarybinių gaujų dalyviai dažnai lankydavosi Zigmo Urniežiaus bute, kuriame jis duodavo maisto produktus ir naminę degtinę.

B. I tomas 37-39, 183-184, 206-207 l.

B. II tomas 43-44 l.

Urnėžius žinodavo ir lankydavosi ginkluotos antitarybinės gaujos dalyvių slapstymosi vietose. Du kartus ginkluotos antitarybinės gaujos vadeivą Mečį Bačkauską ir kitus nuvedė į Šilalės rajono Sauslaukio kaimą pas kaltinamąją Veroniką Kiudienę, kur kartu su jaais gerė naminę degtinę.

Gaujos dalyviams prašant pakviesdavo į jų slapstymosi vietas kitus jų bendrininkus.

Urniežius, Kiudienė, Rimša.

B. I tomas 40-43, 106-107, 180, 183-184, 214-215, 316-319 l.

B. II tomas 17-18, 100-102 l.

Stanavičius, Bačkauskas.

Nuo 1948 metų rudens iki 1951 metų pradžios Urniežius periodiškai slėpė savo sodyboje ginkluotos antitarybinės gaujos dalyvį Bronių Bačkauską, slapyvardžiu "Bijūnas" ir duoda-vo jam maisto produktus.

B. I tomas 68-70 l.

Urniežius.

B. II tomas 64-65 l.

Kačkauskas ir kt.

1951 metų pavasarį Urniežius, susitaręs su ginkluotos antitarybinės gaujos vadeiva Mečiumi Bačkausku, slapyvardžiu "Kantas", kartu su savo tėvu Kaziu Urniežiumi, pagrobė iš Šilalės rajono buvusio "Žemaičių krašto" kolūkio sandėlio Gvaldų kaime 1000 kilogramų kviečių ir tuo padarė materialinę žalą 4040 rublių sumoje seną valiutą.

Urniežius, Kiudienė, Lingys.

B. I tomas 39, 80, 86, 89, 183-184, 216, 292-293 l.

B. II tomas 10-11, 23-24, 171, 177-181, 259 l.

Gomedytis, Vlna, Gasyma, Gasyma

1952 metų kovo mėnesį paslėpė savo sodyboje ginkluotos antitarybinės gaujos vadeivą Petrą Balčiūną, slapyvardžiu "Pušis".

Urniežius, Jonušas - parodė namą Kapinų Lingys

B. I tomas 43-44, 236-239, 292-293 l.

B. II tomas 25-26, 43-44, 194-196 l.

Liubomiras, Krišius, Adas, Gasyma

1951 m. sausio mėn. 30 d. ginkluotos antitarybinės gaujos vadeivos Mečio Bačkausko, slapyvardžiu "Kantas" nurodymu, Zigmas Urniežius, susitaręs su kaltinamąja Veronika Kiudienė, Šilalės rajone Sauslaukio kaime Veronikos Kiudienės bute, įvykdė teroristinį aktą prieš buvusį Pajūrelio apylinkės pirmininką Kazi Dilertą, Kazio s., kurį Urniežius asmeniškai nušovė.

Urniežius, Kiudienė, Jonušas Kapinų Lingys, Bačkauskas

B. I tomas 46-51, 53-54, 78, 103-104, 154-155, 168-170,

Kapins, 2-190, 197, 202-206, 210-212, 231-234, 243-246,

Gasyma, 248-249, 252-253, 256-257, 263-264, 267-268,

Gasyma, 270-274, 279-280, 283-284, 295, 297-298, 306-311

B. II tomas 37, 49-54, 60, 62-63, 72-73, 88-90, 93-98,

103-104, 147, 170 l.

Gasyma, Gasyma, Gasyma, Gasyma, Gasyma, Gasyma, Gasyma, Gasyma

Gasyma, Gasyma, Gasyma, Gasyma, Gasyma, Gasyma, Gasyma, Gasyma

Apie šį teroristinį aktą tardymo metu kaltinamasis Urniežius parodė:

"...Kaip Dilertas užmigo, Kiudienė pasižadino mane ir sako: dabar viskas, kaip nori, gyvas jis iš čia neturi išeiti... Na, o man kaip bandito buvo taip įsakyta padaryti ir jeigu aš nepadarysiu, tai pasirodysiu, kad neišstikimas, ir kad manęs laukia toka pat likimas, paėmiau ir į miegantį Dilertą šoviau. Šoviau į galvą ir vienu šūviu nušoviau..."

B. I tomas 48 l.

Apklausta apie tai kaltinamoji Kiudienė parodė:

"...Užmigus Dilertui, išėjau į virtuvę. Ten sutikau Zigmą Urniežį ir pasakiau jam, kad Dilertas užmigo. Po to Zigmą Urniežius nuėjo į tą kambarį, kuriame miegojo mano sūnus Kazimieras Žansytis ir iš ten atsinešė šautuvą. Aš pasiėmiau lempą ir mes abu su Urniežiumi atėjome į tą kambarį, kuriame miegojo Dilertas. Ten Zigmą Urniežius šūviu į galvą nušovė miegantį Dilertą..."

B. I tomas 206 l.

Apklaustas apie tai liudytojas Kazimieras Žansytis parodė štai ką:

"...Atsigulęs aš užmigau ir negirdėjau kaip Urniežius nušovė Dilertą. Po to, kaip Dilertas buvo nušautas, mane pakėlė motina Veronika Kiudienė. Atsikėlęs įėjau į tą kambarį, kuriame miegojo Dilertas ir pamačiau, kad jis jau yra negyvas. Jo galva buvo suviniota į pagalvę, todėl aš nemačiau kokios vietos jam buvo peršauta..."

B. I tomas 307 l.

Veronika KIUDIENĖ, Juozo duktė 1949 metais pradėjo bendrininkauti su vadeivos Mečio Bačkausko slapyvardžiu "Kantas" ginkluotos antitarybinės gaujos dalyviais.

B. I tomas 39, 42-43, 106-108, 180-181, 214-216 l.

B. II tomas 195-196 l.

Pašyma

Slėpdavo gaujos vadeivą Mečį Bačkauską savo sodyboje, lankydavo gaujos dalyvių buvimo vietas, gamindavo jiems naminę degtinę, duodavo maisto produktus ir palaikydavo ryšį tarp gaujos vadeivos Mečio Bačkausko ir buvusio Šilalės rajono Kvėdarnos miestelio klebono Jurgio Rutkausko.

B. I tomas 39, 42-43, 70, 97-98, 106-108, 182-183, 196-198, 202-203, 268-272 l.

B. II tomas 29, 277 l.

Sakmė, iš

1950 metų rudenį Kiudienė kartu su ginkluotos antitarybinės gaujos vadeiva Mečiumi Bačkausku slapyvardžiu "Kantas" ir Kazim Miklovu dalyvavo Šilalės rajono Sauslaukio kaime buvusio "Žemaičių žemės" kolūkio sandėlio išlaužime, iš kur pagrobė 500 kilogramų kviečių ir tuo padarė materialinę žalą 2020 rublių sumoje sena valiuta.

B. I tomas 103, 193-194, 199-201, 218, 250-251, 261-262, 275-276 l.

B. II tomas 105-106, 171-176, 259 l.

Pašyma

Vykdydama ginkluotos antitarybinės gaujos dalyvių užduotį, Kiudienė tris kartus sumalė ginkluotos antitarybinės gaujos dalyviams grūdus.

B. I tomas 184, 202-203, 216, 219 l.

1951 metų sausio 30 dieną, Kiudienė, iš anksto susitarusi su ginkluotos antitarybinės gaujos vadeiva Mečiumi Bačkausku slapyvardžiu "Kantas" įvykdyti teroristinį aktą prieš buvusį Pajūrelio apylinkės pirmininką Kazi Dilertą.

Kazio sūnų, specialiai pakvieta Dilertą pas save į namus.

Urniežius, Kinovėnė Garsa, Juskas
B. I tomas 46-47, 78, 97-98, 154-155, 192-198,
203-205, 210-211, 273-274, 295-296 l.

Tos pačios dienos vakare ginkluotos antitarybinės gaujos dalyvių bendrininkas Zigmas Urniežius slapyvardžiu "Galiūnas", gavęs iš gaujos vadeivos Mečio Bačkausko slapyvardžiu "Kantas" nurodymą, kad Kazys Dilertas randasi Veronikos Kiudienės bute, susitaręs su Kiudiene, įvykdė prieš Dilertą teroristinį aktą.

Urniežius, Kinovėnė Garsa, Juskas
Petrasius L. Korpiš, J. Korpiš, Lausytis
B. I tomas 47-48, 78, 97-98, 103-104, 168-169, 173,
194-195, 205-206, 231-234, 243-249, 252-260,
263-264, 279-280, 283-284, 306-309 l.

B.II tomas 5-6, 49-54, 60-63, 72-74, 88-90, 93-98,
103-104, 147-170 l.

Kavaliauskas, Beržinienė, Liusa, Buda, Beržis, Juskas, Budvytis
Belzimis, Jypis vater, Ajmanas

Kazio Dilerto lavoną Veronika Kiudienė rogėmis nuvežė netoli Pajūrelio miestelio ir išmetė prie žvyroduobių ir užmaskavo kitus nusikaltimo pėdsakus.

Urniežius, Kiudienė, Ivanauskaitė, Juskas, Lausytis
B. I tomas 48-51, 53-54, 169-170, 190-191, 267-272,
297-298, 306-309 l.

B.II tomas 5-6, 28-29 l.

Kavaliauskas, Beržinienė

Apklaustas kaltinamuoju Zigmas URNIEŽIUS kaltu save prisipažino.

B. I tomas 58-65, 110-117 l.

Urnėžiaus kaltė pateiktame kaltinime pasitvirtina kaltinamosios Veronikos Kiudienės (B.I tomas 168-170, 192-197, 202-213 l.), nukentėjusių BERŽINIENĖS V.K. (B.II tomas 49-54 l.), BUDVYTIENĖS E.K. (B.II tomas 93-98 l.) ir liudytojų: TOLEIKIO S.S. (B.I tomas 248-249 l.), VARNAGIRIO A.J. (B.I tomas 252-253 l.), IVANAUSKAITĖS B.I. (B.I tomas 267-272 l.), LINGIO P. (B.I tomas 292-294 l.), ŽANSYČIO K.B. (B.I tomas 303-311 l.), RUMŠOS S.L. (B.I tomas 316-319 l.).

PAMEDYČIO J.J. (B.II tomas 10-12 l.), STANKEVIČIENĖS M.K. (B.II tomas 17-18 l.), LIAUBONIENĖS M.J. (B.II tomas 25-27 l.), KINČIAUS J.J. (B.II tomas 43-44 l.), KAZAKAUSKIENĖS A.K. (B.II tomas 64-65 l.), BAČKAUSKO V.J. (B.II tomas 100-102 l.), ŽVIRBLIO K.A. (B.II tomas 110-111 l.) parodymais. Pravestomis su kaltinamąja Kiudienė V.J. (B.II tomas 114-121 l.) ir liudytojais ŽANSYČIU K.B. (B.II tomas 122-125 l.), LINGIU P. (B.II tomas 136-138 l.), PAMEDYČIU J.J. (B.II tomas 143-144 l.), akistatomis.

Apklausta kaltinamąja Veronika KIUDIENĖ kalta save prisipažino.

B.I tomas 156-161, 221-229 l.

Kiudienės kaltė pateiktame kaltinime pasitvirtina kaltinamojo Zigmo Urniežiaus (B.I tomas 38-39, 42-43, 46-54, 70, 97-98, 103-107 l.), nukentėjusiu BERŽINIENĖS V.K. (B.II tomas 49-54 l.), BUDVYTIENĖS E.K. (B.II tomas 93-98 l.) ir liudytojų TOLEIKIO S.S. (B.I tomas 248-251 l.), VARNAGIRIO A.J. (B.I tomas 252-253 l.), PRABIŠO A.P. (B.I tomas 256-259 l.), SKARULSKIO J.J. (B.I tomas 260-262 l.), PETROŠIAUS A.A. (B.I tomas 263-264 l.), IVANAUSKAITES B.T. (B.I tomas 267-272 l.), POŠKOS B.A. (B.I tomas 275-276 l.), KARPIO Z.P. (B.I tomas 279-280 l.), ŽANSYČIO K.B. (B.I tomas 303-311 l.), ŠAKINIENĖS S.A. (B.II tomas 28-29 l.), IVINSKIENĖS S.J. (B.II tomas 60-61 l.), LYDŽIENĖS J.J. (B.II tomas 62-63 l.), BREITERIO A.K. (B.I tomas 105-106 l.) parodymais. Pravestomis su kaltinamuoju Urniežiumi Z.K. (B.II tomas 114-121 l.) ir liudytoju TOLEIKIU S.S. (B.II tomas 145-146 l.) akistatomis.

Remiantis tuo, kas išdėstyta:

ZIGMAS U R N I E Ž I U S, Kazio sūnus, gimęs 1928 m. liepos mėn. 31 d., Lietuvos TSR Silalės rajone Gvaldų kaime, TSRS pilietis, lietuvis, nepartinis, baigęs 4 skyrius pradžios mokyklos,

nevedęs, teismo nebaustas, iš valstiečių. Iki suėmimo dirbo Klaipėdos rajono "Gegužės pirmosios" kolūkie traktorininku. Gyveno - Lietuvos TSR Klaipėdos rajone Pan-
gesų kaime

kaltinamas tuo, kad nuo 1948 metų lapkričio mėnesio buvo aktyvus ginkluotos antitarybinės gaujos vadeivų Paulavičiaus, slapyvardžiu "Rambynas", Mečio Bačkausko slapyvardžiu "Kantas" ir Petro Balčiūno slapyvardžiu "Pušis" bendrininku. Turėjo slapyvardį "Galiūnas".

Iki 1952 metų pabaigos ginkluotų antitarybinių gaujų dalyviai dažnai lankydavosi Zigmo Urniežiaus bute, kuriame jis duodavo maisto produktus ir naminę degtinę. Žinodavo ir lankydavosi ginkluotos antitarybinės gaujos dalyvių slapstymosi vietose. Du kartus ginkluotos antitarybinės gaujos vadeivą Mečį Bačkauską ir kitus nuvedė į Šilalės rajono Sauslaukio kaimą pas kaltinamąją Veroniką Kiudienę, kur kartu su jais gėrė naminę degtinę. Gaujos dalyviams prašant pakviesdavo į jų slapstymosi vietas kitus jų bendrininkus.

Nuo 1948 metų rudens iki 1951 metų pradžios periodiškai slėpė savo sodyboje ginkluotos antitarybinės gaujos dalyvį Bronių Bačkauską slapyvardžiu "Bijūnas" ir duodavo jam maisto produktus.

1952 metų kovo mėnesį paslėpė savo sodyboje ginkluotos antitarybinės gaujos vadeivą Petrą Balčiūną slapyvardžiu "Pušis".

1951 metų pavasarį, susitaręs su ginkluotos antitarybinės gaujos vadeivą Mečiumi Bačkausku slapyvardžiu "Kantas", kartu su savo tėvu Kaziu Urniežiumi, pagrobė iš Šilalės rajono buvusio "Žemaičių krašto" kolūkie sandėlio Gvaldų kaime 1000 kilogramų kviečių ir tuo padarė materialinę žalą 4040 rublių sumoje sena valiuta.

1951 m. sausio mėn. 30 d., ginkluotos antitarybinės gaujos vadeivos Mečio Bačkausko slapyvardžiu "Kantas" nurodymu, susitaręs su kaltinamąja Veronika Kiudiene, Juozo d.,

Šilalės rajone Sauslaukio kaime, Veronikos Kiudienės bute, įvykdė teroristinį aktą prieš buvusį Pajūrėlio apylinkės pirmininką Kazi Dilertą, Kazio sūnų, kurį Urniežius asmeniškai nušovė.

Kaltinamojo Zigmo Urniežiaus, Kazio sūnaus padaryti nusikaltimai, numatyti Lietuvos TSR BK 62 str. 1 dalimi, taikant Lietuvos TSR BK 18 str., ir 64 str. 1 dalimi.

VERONIKA K I U D I E N Ė, Juozo dukterė, gimusi 1916 metų gruodžio 9 d., Lietuvos TSR Šilalės rajone Sauslaukio kaime, TSRS pilietė, lietuvė, nepartinė, iš valstiečių, savamokslė, ištekėjusi, teismo nebausta. Iki suėmimo – Šilalės rajono Pajūrėlio tarybinio ūkio darbininkė. Gyveno Lietuvos TSR Šilalės rajone Sauslaukio kaime

kaltinama tuo, kad 1949 metais pradėjo bendrininkauti su vadeivos Mečio Bačkausko slapyvardžiu "Kantas" ginkluotos antitarybinės gaujos dalyviais.

Slėpdavo gaujos vadeivą Mečį Bačkauską savo sodyboje, lankydavo gaujos dalyvių buvimo vietas, gamindavo jiems naminę degtinę, duodavo maisto produktus ir palaikydavo ryšį tarp gaujos vadeivos Mečio Bačkausko ir buvusio Kvėdaros miestelio klebono Jurgio Rutkausko.

1950 metų rudenį kartu su ginkluotos antitarybinės gaujos vadeiva Mečiumi Bačkausku slapyvardžiu "Kantas" ir Kaziu Miklovu dalyvavo Šilalės rajone Sauslaukio kaime buvusio "Žemaičių žemės" kolūkio sandėlio išlaužime, iš kur pagrobė 500 kilogramų kviečių ir tuo padarė materialinę žalą 2020 rublių sumoje sena valiuta.

Vykdydama ginkluotos antitarybinės gaujos dalyvių užduotį tris kartus sumalė dėl ginkluotos antitarybinės gaujos dalyvių grūdus.

1951 m. sausio mėn. 30 d., iš anksto susitarusi su ginkluotos antitarybinės gaujos vadeiva Mečiumi Bačkausku slapyvardžiu "Kantas" įvykdyti teroristinį aktą prieš buvusį Pajūrelio apylinkės pirmininką Kazi Dilertą, Kazio sūnų, specialiai pakvietė jį pas save į namus.

Tos pačios dienos vakare gaujos dalyvių bendrininkas Zigmas Urniežius, slapyvardžiu "Galiūnas", gavęs iš gaujos vadeivos Mečio Bačkausko slapyvardžiu "Kantas" nurodymą, kad Kazys Dilertas randasi Veronikos Kiudienės bute, susitaręs su Kiudiene, įvykdė prieš Dilertą teroristinį aktą.

Kazio Dilerto lavoną Veronika Kiudienė rogėmis nuvežė netoli Pajūrelio miestelio ir išmetė prie žvyruobių ir užmaskavo kitus nusikaltimo pėdsakus.

Kaltinamosios Veronikos Kiudienės, Juozo dukters padaryti nusikaltimai, numatyti Lietuvos TSR BK 62 str. I dalimi, taikant Lietuvos TSR BK 18 str., ir Lietuvos TSR BK 64 str. I dalimi, taikant Lietuvos TSR BK 18 str.

Imdamas dėmesį, kad surinktos byloje medžiagos pakanka atiduoti kaltinamuosius Zigmą URNIEŽIŲ, Kazio sūnų ir Veroniką KIUDIENĘ, Juozo dukterį teismui, vadovaudamasis Lietuvos TSR BPK 232 str., baudžiamąją bylą pasiųsti Lietuvos TSR Prokurorui dėl kaltinamosios išvados tvirtinimo.

Kaltinamoji išvada parašyta 1968 m. vasario mėn. 19 d.
V i l n i u j e.

VALSTYBĖS SAUGUMO KOMITETO PRIE LTSR MT
TARDYMO SKYRIAUS VYR. TARDYTOJAS

kapitonas

Liniauskas
/V. LINIAUSKAS/

SUTINKA:

VALSTYBĖS SAUGUMO KOMITETO PRIE LTSR MT
TARDYMO SKYRIAUS VIRŠININKAS

pulkininkas

Kisminas
/E. KISMINAS/

VALSTYBĖS SAUGUMO KOMITETO PRIE LTSR MT
P I R M I N I N K A S

pulkininkas

Petkevičius
/J. PETKEVIČIUS/